



DATUM
2021-08-19

DNR
DELMOS 2021/310

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

ERT DNR
U2021/02365

Remissvar "Kampen om tiden – mer tid till lärande (SOU 2021:30)"

Delegationen mot segregations yttrande utgår från myndighetens uppdrag att bidra till att öka långsiktiga effekter av insatser för att minska och motverka social och ekonomisk segregation på nationell, regional och lokal nivå.

Sammanfattning

Delegationen mot segregation (Delmos) välkomnar utredningens betänkande och ser positivt på de förslag till åtgärder som föreslås för att fler elever ska vara behöriga till ett nationellt gymnasieprogram efter avslutade studier på grundskolan. De bedöms av myndigheten kunna få goda effekter för både samhälle och individ i arbetet med att motverka och minska segregation.

Delmos vill genom detta remissvar särskilt lyfta den geografiska platsens betydelse för elevers studieresultat, och att detta bör synliggöras tydligare i planering, dimensionering och genomförande av åtgärderna. Myndigheten ser positivt på att elever ges utökade möjligheter att studera på skolan, med lärarlett stöd, då många saknar en god läsmiljö och pedagogiskt stöd i hemmet.

Yttrande

Delegationen mot segregation ser positivt på utredningens förslag och delar uppfattningen att de kan möjliggöra att fler unga blir behöriga till ett nationellt gymnasieprogram efter grundskolan. Myndigheten motsätter sig därför inget av utredningens förslag, men vill genom detta remissyttrande särskilt poängtera den geografiska platsens betydelse för barn och ungas studieresultat. Flera studier har visat att en avgörande faktor för studieresultaten är uppväxtmiljön. Det finns tydliga skillnader i ungdomars utbildnings- och arbetsmarknadsutfall mellan olika typer av bostadsområden.

I juli 2021 släppte Delegationen mot segregation rapporten *Segregation i Sverige – Årsrapport 2021 om den socioekonomiska boendesegregationens utveckling*. I rapporten visar myndigheten på hur stora skillnader det är i studieresultat utifrån

områdestyp som befolkningen bor i. Unga som växer upp i områden med socioekonomiska utmaningar har betydligt sämre livschanser än unga från andra områden, i form av exempelvis studieresultat och etablering på arbetsmarknaden. Skolans roll som kompensatorisk arena är därför extra viktig för elever från dessa områden. Myndigheten lyfter detta i remissvaret för att synliggöra hur behovet av insatser och resurser genom utredningens förslag kan skilja sig markant mellan olika områden, kommuner och regioner.

På samma sätt som att det ofta finns en föreställning om vilka områden som är "områden med socioekonomiska utmaningar" finns också en föreställning om var i Sverige dessa områden ligger. Därför är det viktigt att komma ihåg att de olika områdestyperna finns över hela Sverige, såväl på mindre orter som i större städer. Mer än hälften av Sveriges kommuner har exempelvis ett eller flera områden med socioekonomiska utmaningar.

En viktig aspekt i planering och dimensionering av utökad stöd till elever i grundskolan för att klara kunskapsmålen, så som utredningens förslag som helhet syftar till, är kunskap och kännedom om den geografiska platsens betydelse för jämlika livschanser. Som verktyg för detta uppmantrar Delegationen mot segregation huvudmännen att använda sig av det rikstäckande index som Delegationen mot segregation och Statistiska centralbyrån (SCB) lanserade i juli 2021, som belyser hur olika områden, från områden med stora socioekonomiska utmaningar till områden med mycket goda socioekonomiska förutsättningar förhåller sig till varandra avseende centrala socioekonomiska faktorer. Delmos uppmantrar även till att använda sig av det webbaserade system för uppföljning av segregationen i Sverige, Segregationsbarometern, som myndigheten nu tar fram och lanserar hösten 2021, som bygger på det rikstäckande indexet. Det webbaserade systemet synliggör utfall för exempelvis studieresultat utifrån områdesnivå, men inte utifrån enskilda skolenheter.

Nedan följer Delmos kommentarer till de förslag som myndigheten ser utifrån ett segregationsperspektiv påverkar skolors möjlighet att erbjuda en likvärdig skola för alla elever.

FÖRSLAG 6.7.1

Delegationen mot segregation ställer sig positiv till förslag 6.7.1 En skyldighet för huvudmän att erbjuda studietid för elever i grundskolans årskurs 4–9.

Många elever som bor i områden med socioekonomiska utmaningar lever i trångboddhet och saknar en god läsmiljö i hemmet. För dessa elever blir det extra viktigt att kunna ta del av en lugn plats att studera. Det är dessutom viktigt att få ta del av litteratur med god kvalitet och personal som kan vägleda eleverna i detta.

FÖRSLAG 7.8.2

Delegationen mot segregation ser positivt på förslag 7.8.1 Förslag om huvudmannens skyldighet att erbjuda lovskola på lov under läsåret. Dock vill myndigheten här särskilt belysa hur detta kan innebära behov av mer resurser för kommuner med flera områden med socioekonomiska utmaningar, då dessa områden har större utmaningar än andra områdestyper i form av andel elever i årskurs 9 som riskerar att inte nå kunskapskraven för betyget E i ett eller flera ämnen och som därmed riskerar att inte bli behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan.

Delegationen mot segregation har *inga synpunkter eller invändningar* mot förslagen i övrigt.

I detta ärende har Direktör Anders Kessling beslutat. Utvecklingsledare Katarina Ramanius har varit föredragande. I den slutgiltiga handläggningen har också Analytiker Nure Aksal Acar deltagit.

Anders Kessling

Katarina Ramanius